

Evropski varuh
človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [\[Povezava\]](#). Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvirno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo [jezikovno in prevajalsko politiko \[Povezava\]](#).

Sklep v zadevi 1487/2016/EIS o odgovoru Evropske komisije na pritožbo, ki se nanaša na stigmatizacijo invalidnih oseb zaradi slikovnega opozorila, ki se uporablja na tobačnih izdelkih

Odločba

Primer 1487/2016/EIS - Preiskava uvedena dne 11/07/2017 - Odločba z dne 11/07/2017 - Zadevna institucija ali organ Evropska komisija (Nadaljna preiskava ni utemeljena) |

Zadeva se je nanašala na odgovor Evropske komisije na očitek, da so invalidne osebe stigmatizirane zaradi slikovnega opozorila, ki se uporablja na tobačnih izdelkih.

Pritožnik, varuh človekovih pravic za socialne zadeve in vodja urada za boj proti diskriminaciji v Schleswig-Holsteinu v Nemčiji, je trdil, da slika, ki prikazuje osebo na invalidskem vozičku skupaj z besedilom, v katerem je navedeno, da kajenje povzroča možganske kapi in invalidnost, prikazuje invalide v slabi luči. Zadevna slika je ena od teh slik, ki jih je predložila Komisija.

Komisija je pojasnila, da je namen slik obveščanje ljudi o tveganjih kajenja. Dodala je, da so bile fotografije izbrane po zelo strogem izbirnem postopku.

Varuh človekovih pravic je zadevo preučil in ugotovil, da je razlaga Komisije na splošno razumna. Zato se je odločila, da nadaljnje preiskave pritožbe na tej stopnji niso upravičene. Vendar pa razume tudi, da bi lahko objavo takih slik invalidi in organizacije, ki jih zastopajo, dojemali negativno. V skladu s tem varuhinja človekovih pravic meni, da bi bilo za prihodnost in za doseganje najboljšega možnega ravnovesja med različnimi zadevnimi interesi koristno, da se ustrezne skupine civilne družbe posvetujejo o izbiri občutljivih podob, preden postanejo javno dostopne.

Ozadje pritožbe

1. Pritožnik je varuh človekovih pravic za socialne zadeve in vodja protidiskriminacijskega urada Schleswig-Holstein v Nemčiji.

2. Direktiva EU o tobačnih izdelkih [1] zahteva, da morajo cigarete in zavojčki tobaka za zvijanje vsebovati sestavljena zdravstvena opozorila, ki jih sestavljajo (i) slika, (ii) besedilno opozorilo in (iii) informacije o opuščanju kajenja. „Knjižnica“ slikovnih opozoril, ki jih je treba uporabiti, je opredeljena v ločeni delegirani direktivi („direktiva o opozarjanju na sliko“) [2] .

3. Pritožnikova predhodnica je 22. avgusta 2016 pisala Komisiji in poudarila, da je njen urad prejel več pritožb v zvezi s slikovnim opozorilom, ki se uporablja na embalaži tobačnih izdelkov (besedilo slike navaja, da „*moking povzroča možganske kape in invalidnost*“). Menili so, da je ena od slik, ki prikazuje osebo na invalidskem vozičku, diskriminirala in stigmatizirala invalide. Trdili so, da slika prikazuje ljudi na invalidskih vozičkih v slabi luči, medtem ko očitno niso vsi invalidi, ki od ljudi zahtevajo uporabo invalidskih vozičkov, posledica kajenja.

4. Komisija je 21. septembra 2016 odgovorila pritožniku. Izrazil je obžalovanje, da so se nekateri ljudje počutili diskriminirane zaradi slike. Vendar je trdila, da slika nikogar ni stigmatizirala niti ni bila diskriminatorna. Navedla je, da je namen različnih slik, ki jih je uporabila, obveščanje potencialnih potrošnikov o tveganjih kajenja. Poleg tega je Komisija pojasnila, da so bile slike izbrane po zelo strogem izbirnem postopku, v katerem je bila posebna pozornost namenjena splošnemu cilju preprečevanja in zmanjšanja porabe tobaka. V ta namen se je Komisija posvetovala tudi z zdravstvenimi specialisti [3] .

5. Nezadovoljen z odgovorom Komisije se je pritožnik obrnil na varuha človekovih pravic.

Preiskava

6. Varuh človekovih pravic je začel preiskavo pritožbe in ugotovil naslednje obtožbe:

Komisija pritožniku ni predložila prepričljivega in izčrpnega odgovora.

7. Med preiskavo je varuh človekovih pravic ustrezno upošteval informacije iz pritožbe. Zlasti je opravila temeljito analizo korespondence med Komisijo in pritožnikom, preden se je pritožnik obrnil na varuha človekovih pravic. Varuhinja človekovih pravic je izvedla tudi lastne raziskave, vključno s stiki z Evropskim invalidskim forumom. Slednji je izrazil zaskrbljenost glede ustreznosti slik.

Trditev, da Komisija ni predložila ustreznega odgovora

Argumenti, predstavljeni varuhu človekovih pravic

8. Pritožnik meni, da je slika stigmatizirala invalide. Trdil je, da invalidnost, ki zahteva uporabo invalidskih vozičkov, običajno ni posledica kajenja. Poleg tega je slika uporabnike invalidskih vozičkov prikazovala kot „nezadovoljne, nesrečne in obupane“. Skliceval se je tudi na vsebino spletne povezave, na katero se je Komisija sklicevala v odgovoru na pritožbo. Pritožnik je menil, da vsebina te povezave napačno podpira stališče, da so slike „medicinsko pravilne“. Izpodbijal je tudi dejstvo, da se posvetovanje Komisije s pravnimi strokovnjaki nanaša le na vprašanja avtorskih pravic.

Ocena varuha človekovih pravic

9. Varuhinja človekovih pravic se zaveda, da je uporaba slik invalidov občutljivo vprašanje, ki je bilo na nacionalni ravni zelo sporno [4]. V skladu s členom 8 Konvencije ZN o pravicah invalidov bi se morale države pogodbenice vzdržati ustvarjanja negativnih podob v zvezi z invalidnostjo ali podobami, ki bi se lahko dojemale kot take. Namesto tega bi morale spodbujati pozitivno dožemanje invalidov.

10. Hkrati varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je uporaba tobaka glavna skrb za javno zdravje v EU. V tem primeru naj bi slika pokazala, da je ena od številnih negativnih posledic uporabe tobaka resna onesposobitev, ki je posledica bolezni, povezanih s kajenjem. Komisija je pojasnila, da (i) je namen slik obveščanje in opozarjanje obstoječih in potencialnih kadilcev o takih tveganjih ter (ii) da se je o slikah in njihovi ustreznosti glede priloženega besedilnega opozorila posvetovala z zdravstvenimi strokovnjaki.

11. Cilj zmanjšanja in odprave uporabe tobačnih izdelkov je nedvomno ena največjih prednostnih nalog na področju javnega zdravja v EU. Uporaba grafičnih in včasih šokantnih slik je že nekaj časa sestavni del prizadevanj za doseg tega cilja. Pri izbiri ustreznih slik je treba najti ravnovesje med povečanjem učinkovitosti in zagotavljanjem občutljivosti na položaj ljudi, za katere so nekatere slike lahko žaljive. Slike, odobrene za uporabo kot zdravstvena opozorila na tobačnih izdelkih, so navedene v prilogi k delegirani direktivi EU [5]. Na podlagi mandata varuhinje človekovih pravic ji ni mogoče očitati vsebine zakonodaje, ki jo je odobril zakonodajalec EU. Vendar varuh človekovih pravic meni, da je Komisija na splošno podala razumen odgovor na pritožbo in da zato ni podlage za nadaljnje poizvedbe.

12. Hkrati poudarja, da je za upravo EU pomembno, da upošteva dožemanje državljanov in da je treba spodbujati pozitivno podobo EU. Varuhinja človekovih pravic pri vsakem prihodnjem pregledu slik, ki jih je treba natisniti na embalaži tobačnih izdelkov, meni, da bi bilo koristno, če bi se Komisija obsežno posvetovala in ne le z zdravstvenimi delavci. Kot je prikazano v tej pritožbi, so lahko nekatere od teh slik še posebej občutljive pri invalidih. Varuh človekovih pravic zato meni, da bi bilo posvetovanje z ustreznimi skupinami civilne družbe še posebej koristno za zagotovitev najboljšega možnega ravnovesja med pravicami in interesi invalidov na eni strani ter vidikom javnega zdravja na drugi strani.

Zaključek

Varuhinja človekovih pravic na podlagi preiskave te pritožbe zaključuje z naslednjo ugotovitvijo.

Nadaljnje preiskave niso upravičene.

Varuhinja človekovih pravic poudarja, kako pomembno je, da uprava EU upošteva dožemanje državljanov in da je treba spodbujati pozitivno podobo EU. Varuhinja človekovih pravic pri vsakem prihodnjem pregledu slik, ki jih je treba natisniti na embalaži tobačnih izdelkov, meni, da bi bilo koristno, če bi se Komisija obsežno posvetovala in ne le z zdravstvenimi delavci. Kot je prikazano v tej pritožbi, so lahko nekatere od teh slik še posebej občutljive pri invalidih. Varuh človekovih pravic zato meni, da bi bilo posvetovanje z ustreznimi skupinami civilne družbe še posebej koristno za zagotovitev najboljšega možnega ravnovesja med pravicami in interesi invalidov na eni strani ter vidikom javnega zdravja na drugi strani.

Pritožnik in Komisija bosta obveščena o tej odločitvi.

Emily O'Reilly

Evropski varuh človekovih pravic

Strasbourg, 11. 7. 2017

[1] Direktiva 2014/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o proizvodnji, predstavitvi in prodaji tobačnih in povezanih izdelkov in razveljavitvi Direktive 2001/37/ES (UL 2014, L 127, str. 1).

[2] Delegirana direktiva Komisije 2014/109/EU z dne 10. oktobra 2014 o spremembi Priloge II k Direktivi 2014/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z vzpostavitvijo knjižnice slikovnih opozoril, ki se uporabljajo na tobačnih izdelkih (UL 2014, L 360, str. 22).

[3] Komisija je navedla, da je več informacij o slikovnih opozorilih na voljo na spletni strani: http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/pictorialwarnings_tpd_en.pdf [Povezava]

[4] Tako je na primer pri kampanjah za varnost v cestnem prometu.

[5] Glej opombo 2.